

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-10-14
KS/2023:230

Svar på motion av Mats Fyhr (SD) om bojkott av företag som är verksamma i Ryssland M:22/2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige förklarar motionen besvarad.

Sammanfattning

Mats Fyhr (SD) inkom med rubricerad motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 25 september 2023. I motionen föreslås att Solna stad inom sin verksamhet inte köper varor eller tjänster av företag som är verksamma i Ryssland om det finns alternativ till dessa och det är praktiskt möjligt.

Motionen har remitterats till stadsledningsförvaltningen för besvarande.

Med anledning av Rysslands invasion av Ukraina har EU antagit ett antal sanktioner mot Ryssland, samt mot Belarus som aktivt stöder kriget. Syftet med sanktionerna som gäller för alla EU-medlemsstater, är att försvåra krigföringen. Den 8 april 2022 beslutades om förbud mot tilldelning och fortsatt fullgörande av offentliga kontrakt med kopplingar till Ryssland. Redan ingångna kontrakt med sådana leverantörer får inte fullgöras från och med den 11 oktober 2022. I juni i år antog EU-länderna det 14:e sanktionspaketet mot Ryssland.

Stadsledningsförvaltningen anser att det är angeläget att visa solidaritet med Ukraina genom att undvika inköp av produkter från företag som har fabriker och försäljning i Ryssland. I Solna stad har upphandlingsenheten redan infört rutiner i enlighet med EU:s sanktioner för att förhindra att avtal tecknas med företag som har kopplingar till Ryssland. Stadens upphandlingsenhet följer utvecklingen kring EU:s sanktioner och de direktiv som följer därav noggrant.

Handlingar

- Motion av Mats Fyhr (SD) om bojkott av företag som är verksamma i Ryssland M:22/2023

Maria Rönnberg
Avdelningschef

Hanna Malm
Kvalificerad utredare

Beslutet expedieras till:
Kommunfullmäktige

Bakgrund

Med anledning av Rysslands invasion av Ukraina har EU antagit ett antal sanktioner mot Ryssland, samt mot Belarus som aktivt stöder kriget. Syftet med sanktionerna som gäller för alla EU-medlemsstater, är att försvåra krigföringen. Den 8 april 2022 beslutades om förbud mot tilldelning och fortsatt fullgörande av offentliga kontrakt med kopplingar till Ryssland. Redan ingångna kontrakt med sådana leverantörer får inte fullgöras från och med den 11 oktober 2022. I juni i år antog EU-länderna det 14:e sanktionspaketet mot Ryssland.

Sanktionerna är tvingande och upphandlande organisationer är skyldiga att följa dessa. Detta innebär att kommuner inte får fullgöra kontrakt med ryska medborgare eller företag som är etablerade i Ryssland, eller med företag som till mer än 50 procent ägs av eller agerar på uppdrag av ryska medborgare eller företag. Kommuner får inte heller tilldela dessa kontrakt i upphandlingar. Förbudet gäller även underleverantörer och leverantörer vars kapacitet åberopas i upphandlingar, om de står för mer än 10 procent av kontraktets värde.

Upphandlingsmyndigheten tolkar EU:s förbud mot tilldelning av kontrakt som att det även omfattar avrop från befintliga ramavtal. Organisationer behöver därför identifiera avtal och aktörer som träffas av sanktionerna.

Förbuden mot att tilldela eller fullgöra kontrakt gäller alla kontrakt över upphandlingsdirektivens tröskelvärden. Tröskelvärdet enligt Lagen om offentlig upphandling är för närvarande 2 389 585 kronor för varor och tjänster, och 59 880 179 kronor för byggentreprenader. Sanktionerna gäller inte upphandlingar under tröskelvärdet. Nationella upphandlingsmyndigheten bedömer emellertid att vid nya upphandlingar under tröskelvärdena enligt LOU, LUF och LUK kan upphandlande organisationer i upphandlingsdokumenten ställa upp en uteslutningsgrund som innebär att de kommer att utesluta leverantörer under samma förutsättningar som gäller enligt sanktionerna.

Det innebär att det är tillåtet, att tillämpa sanktionerna även under tröskelvärdet.

Ukrainas svarta lista

Ukrainas svarta lista är en webbplats som drivs gemensamt av KSE (Kyiv School of Economics) och ett team av ukrainska IT-volontärer. Där presenteras de företag som har avslutat sin verksamhet i Ryssland men också en lista över företag som har valt att fortsätta sin verksamhet på den ryska marknaden. Ukrainas svarta lista har ingen direkt rättslig betydelse för upphandlande organisationer och EU:s sanktioner betyder inte att alla organisationer på Ukrainas svarta lista berörs av bojkotten. Högsta förvaltningsrätten har prövat den kommunala kompetensen i

förhållande till bojkott av företag och gjort bedömningen att det skulle stå i strid med kompetensreglerna i kommunallagen (kap 2 §1 och §2).

Solna stads åtgärder med anledning av sanktionerna

Staden har infört rutiner i enlighet med EU:s sanktioner för att förhindra att avtal tecknas med företag som har kopplingar till Ryssland. Bland annat begärs att leverantörerna undertecknar en sanningsförsäkran att de inte omfattas av sanktionerna. Redan ingångna avtal hanterades under april-maj 2022, genom utskick av ett formulär för besvarande. Uppföljningen av svaren hanterades avtalspecifikt beroende på vilka svar staden fick in.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter

Stadsledningsförvaltningen anser att det är angeläget att visa solidaritet med Ukraina genom att undvika inköp av produkter från företag som har fabriker och försäljning i Ryssland. I Solna stad har upphandlingsenheten redan infört rutiner i enlighet med EU:s sanktioner för att förhindra att avtal tecknas med företag som har kopplingar till Ryssland. Stadens upphandlingsenhet följer utvecklingen kring EU:s sanktioner och de direktiv som följer därav noggrant.

Staden har inte fattat beslut om att EU:s sanktioner även ska gälla upphandlingar under tröskelvärdet. Stadsledningsförvaltningen anser att ett första steg i arbetet bör vara att kartlägga omfattning, konsekvenser samt tillvägagångsätt för att utöka sanktionerna att gälla även för upphandlingar under tröskelvärdet innan en sådan rutin införs.

Med hänvisning till att kommuner enligt kommunallagen inte får ha hand om angelägenheter som enbart staten ska ha hand om anser stadsledningsförvaltningen att staden inte ska utesluta leverantörer utifrån Ukrainas svarta lista.

Solna Kommunfullmäktige den 25/9 2023

Motion om bojkott av företag som är verksamma i Ryssland.

2022 anföll Ryssland Ukraina. Ukraina kämpar för sin överlevnad. Det är ett brutalt krig där mängden och omfattningen av de ryska krigsbrotten är ofattbart stor redan innan vi har hela bilden klar för oss.

Många företag etablerade sig i Ryssland efter Sovjetunionens sammanbrott och det är inte så konstigt. Behoven, marknaden, och vinstmöjligheterna var enorma. Det kalla kriget var slut, Ryssland skulle bli ett demokratiskt, kapitalistiskt land som alla andra. Det talades om EU medlemskap, NATO medlemskap, den eviga freden var här och Ryssland skulle aldrig mer bli ett hot.

Men landet utvecklades i fel riktning och sedan kom kriget.

Reaktionerna på anfallet 2022 var stora. Många företag med en fungerande moralisk kompass och ett varumärke som de var rädda om började avveckla sin verksamhet i Ryssland.

Men inte alla.

Många fortsätter leverera varor och tjänster, betala skatter och avgifter som hamnar i statskassan och finansierar kriget. Det är av yttersta vikt även för Sverige att det är Ukraina som vinner kriget. Därför måste vi alla göra vad vi kan för att hjälpa Ukraina.

Ett sätt är att sätta press på de företag som fortfarande gör affärer med Ryssland. De ska sluta med det och avveckla sin verksamhet i landet. Solna stad ska om det finns alternativ och är praktiskt möjligt bojkotta de företag som är verksamma i Ryssland. Köp inga varor eller tjänster av dessa. Att vi gör så kommer skicka en kraftfull signal även om vi inte lyckas till 100%.

Sverigedemokraterna föreslår att besluta:

Att Kommunfullmäktige beslutar att Solna stad inom sin verksamhet inte köper varor eller tjänster av företag som är verksamma i Ryssland om det finns alternativ till dessa och det är praktiskt möjligt.

Mats Fyhr

Sverigedemokraterna Solna